

Тери Пратчет

Автентичната котка

ПОСВЕЩЕНИЕ

Добре де, добре.

Сега му е времето да се изясним.

Въпреки следния факт: тази книга заявява ясно, че котешките имена трябва да са кратки и вие да нямате възражения да оглася те с тях махалата посреднощ, „Автентичната котка“ е посветена на Едипус.

По-истински от него здраве.

КАМПАНИЯ В ПОЛЗА НА ИСТИНСКИТЕ КОТКИ

Твърде много хора днес са свикнали със скучните котки масово производство, които може да пращят от здраве и питателни витамини, но и на малкия пръст не могат да стъпят на добрите стари едновременно котки. Кампанията в полза на Истинските котки цели да промени това, като помага на хората да разпознават Истинските котки при среща с тях. На същата цел служи и тази книга.

Кампанията в полза на Истинските котки е против котките ментета.

„Добре, по какво да разпозная Истинската котка?“

Това е просто. Природата е свършила голяма част от вашата работа предварително. Много Истински котки си личат веднага. Например всички котки, чиито муцуни сякаш наистина са били заклещени някога в менгеме и после системно бяхтени с чук, пъхнат в чорап, са Истински котки. Котките с уши като подкастрирани с назъбени ножици са Истински котки. Почти всеки непородист нескопен котарак не само е Истински, но и колкото повече време ви се мотае из къщи, толкова по-Истински и по-Истински става; докато у единия от двамата ви не остане и грам съмнение относно неговата Истинност.

Пухкавите котки не са непременно Неистински, но ако упорито демонстрират накърнено достойнство пред камерата, докато рекламират нещо си там, в чийто рекламен текст фигурират думите „мърррр, пррррекрасно“, те определено поставят своята Истинност под въпрос.

Аха. Значи котките от рекламите не са Истински?

Всъщност появата в реклами не прави котката Неистинска. Не е достатъчно някой да я бухне в някаква чудата пирамида от черги и да я снима как наднича нервно от дупката. Но веднъж попаднала там, държанието ѝ означава много.

Например, ако поставите Неистинска котка пред наредени купички с котешка храна, тя послушно ще избере храната, произвеждана от спонсорите на рекламата, дори и всички останали купички да не са намазани с грес. Истинската котка, от друга страна, независимо от всичко ще се втурне към най-скъпата храна, ще я разсипе по пода на студиото, ще я излапа с виновна наслада, ще пробва някои от другите храни, ще препъне оператора и накрая ще се завре зад подиума на новинаря. Където ще се издрайфа. А после, след като собствениците ѝ купят няколко големи кутии от този жалък буламач, повече няма и да припари до него.

Истинските котки никога не носят панделки (но понякога носят папийонки; виж „Анимационни котки“).

Нито пък се появяват на коледни картички.

Нито пък погват нещо със закачено на него звънче, каквото и да е то.

Истинските котки не носят нашийници. Но пък често носят кукленски дрехи и кибичат с израз на рунтава имбецилност; същевременно мозъците им провеждат комплексно радарно сканиране на околността; после котката прави един специфичен скок, който я измъква от шапчицата, рокличката, престилчицата и кукленската количка, всичкото това наведнъж.

Истинските котки не са просто хладнокръвни. Нито пък са просто невротични. Те са и двете едновременно, досущ като истинските хора.

Истинските котки действително ядат плодови сладкиши. И пилешки дреболийки. И масло. И всичко друго, останало на масата, ако решат, че после може да им се размине за това. Истинските котки чуват как се отваря вратата на хладилника през две стаи в трета.

По въпроса съществува известен спор, но някои от хардлайнерите в КПИК твърдят, че Истинските котки не ходят в приюти за котки, когато собствениците им заминат на почивка, а се хранят чрез просто споразумение, включващо купички и съседни. Освен това се поддържа идеята, че Истинските котки не ходят никъде в спретнати тръстикови кафезчета с финички малки решетчици отпред. Вижете сега. Разцеплението и дебатът, разбира се, са

живата кръв на демокрацията, но аз просто бих искал да припомня на някои от най-ентузиазираните членове на Кампанията за тежките за нея последици, до които доведоха Дискусията върху нашийниците против бълхи (1985), Свадата за патентованите котешки тоалетни (1986) и събитието, безславено прочуло се като Големия скандал за купичките с написани на тях имена (1987). Както изтъкнах навремето, макар, разбира се, идеалната Истинска котка да яде от похабена чинийка, по чийто ръб все още са полепнали остатъци от предното ядене, или, още по-типично, от пода точно до чинийката, Истинска котка те прави онова, което си ти, а не онова, което ти правят. Някои от нас може да се чувстват по-щастливи, ако мъкнат котките си насам-натам в картонена кутия с изписана на нея марка закуски, но Истинските котки притежават вродено недоверие към белите престилки, надушват ветеринарите веднага и отдалече и са способни да се изстрелят и от най-здравата картонена кутия като междуконтинентални балистични ракети. Това най-често става сред оживено улично движение или в претъпкани чакални.

Въпреки лошите чувства, причинени от гореспоменатия Голям скандал за купичките с изписани на тях имена, нека изясним, че Истинските котки ядат от купички с изписано на тях „ПИСАНЧО“. Те биха яли от тях, ако ще да пишеше „АРСЕНИК“. Те биха яли от всичко.

Истинските котки ловят разни неща.

Истинските котки изяждат почти всичко, което са уловили.

Целта на Истинската котка е да си живее живота мирно и тихо, с възможно най-малка намеса от страна на човешките същества. Всъщност почти като при истинските хора.

Възможно ли е да бъда едновременно породиста и Истинска котка?

Разбира се, че не. Вие сте човек.

Говорех за котката ми.

Аха. Сложна работа. Логично е, че ако просто знаете името на прадядо си, това не бива да е пречка да се наслаждавате на пълнокръвен, богат живот, но някои от най-преданите членове на Кампанията вярват, че истинската Истинска котка би трябвало да се съмнява донякъде дори в собственото си съществуване, да не говорим за това на родителите ѝ.

Според нас този възглед е краен. Вярно, според мнозина от нас квинтесенцията на Истинската котка изглежда като оцеляла след тежка злополука с месомелачка, но ако хората хукнат да съдят доколко дадена котка е Истинска само по външния ѝ вид и цвета на козината ѝ, то трябва да разберат, че всъщност работят за Порода Улична Подобрена (и така, тазгодишният Върховен шампион е Черньо, от баща

Проклетият комшийски сив котак пак се довлече и майка — викаме ѝ просто Маца от Бедуелти).

Работата е там, че при котките не е като при кучетата. Известно количество подобряване на породата е било необходимо, за да се превърнат кучетата от първоначалните яки недодялани псета в миризливите, умилкващи се и лигавещи се малоумници* с непостоянен нрав, които виждаме днес. След като са били превърнати в нещо, от което обществото по онова време наистина е смятало, че се нуждае — например самоходни земекопачки или украшения за ръкави — тяхната първична кучественост постепенно се е развила.

[* След пространни разгорещени дебати Комитетът желае да изясни, че това твърдение изключва, както следва: малките бели териери с коефициент на интелигентност над 150; верните стари помяри, които може и да вонят, но ние явно си ги обичаме, и огромните рошави хриптящи санбернари, които дневно поемат повече белтъчини, отколкото някои хора виждат годишно**, но разбират всяка наша душица, ама не; наистина, и са си като членове на семейството.]

[** Комитетът, не успял въпреки огромния натиск да премахне тази фраза, ха-ха, помоли тя да бъде поправена на „притежават здрав апетит за куче на тяхната възраст“. Това се отнася до начина, по който огромната муцуна се стоварва като булдозер*** и избутва купа колкото мивка чак в другия край на кухнята, предполагам.]

[*** Комитетът може да си разправя каквото си иска, но Председателят (който най-сърдечно си признава, че никога не е изпитал радостта и насладите от притежаването на куче, изобщо няма намерение да ги изпита когато и да било и приема напълно, че съществуват домове, в които кучета и котки живеят в домашна хармония) ги е виждал как ядат.]

Така че за Истинското куче е далеч по-вероятно да е мелез — само дето тази дума в днешно време най-вероятно е незаконна — докато всички котки са си, ами котки. Повече или по-малко еднакви по размер, различни по цвят, едни дебели, други слаби, но въпреки всичко — несъмнено котки. Тъй като единственото, което някога са проявявали склонност да вършат, е било да ловят разни неща и да спят, никой никога не си е правил труда да се занимава с тях, за да ги накара да вършат нещо друго. Интересно е да помислим какво ли би могло да излезе от тях, ако историята се беше развила различно, обаче (Виж „Пропуснати котки“). Всъщност котките са били развъждани единствено и само заради принципната си коткост. Всички котки са потенциално Истински. Това е начин на живот...

Тогава, какво има Кампанията в полза на истинските котки против кучетата?

Нищо.

О, хайде стига!

Не, идеално добри, добре обучени, добре възпитани кучета, които не лаят като развалена плоча, не се изхождат наред пътеките, не душат хорските слабини, държат се като всеобщи любимци просто по предположение и, общо взето, хленчат, увъртат се и раболепничат по начин, който би засрашил и професионален просяк от четиринайсти век, съществуват. Признаваме го.

Добре.

Освен това съществуват и милозливи катаджии, курви със златни сърца и адвокати, които не излизат в отпуска тъкмо по средата на сложната ви покупка на къща. Те просто не се срещат под път и над път.

НАЧАЛОТО

Ние се сдобихме с котка, защото не си падахме много по котките.

Градината ни беше спорна територия на пет местни котки, а бяхме чували, че най-лесният начин за изпъждане на чуждите котки от градината е сам да си завъдиш котка.

Малко рационална мисъл тук би отбелязала лек недостатък у това умозаключение. Ала ако сте предразположен към гледане на котки, то рационалното мислене няма нищо общо. Никога не сме срещали човек, който да си спомня един ден да се е събудил с мисълта: „Тази сутрин ще отида на пазар, ще купя малко брюкселско зеле, едно от онези сините нещица за тоалетна, домакинско фолио — и, о, да, хубаво ще е да купя и котка.“

Котките си имат начин да са си били там винаги, дори и ако са пристигнали току-що. Те се движат в свое собствено персонално време. Те се държат така, сякаш човешкият свят е свят, в който просто са се отбили случайно на път за някое вероятно къде-къде по-интересно място.

А и какво знаем ние за тях в края на краищата? Откъде са дошли? Хората разправят — ами еволюция, то е ясно. Защо? Погледнете кучетата. Кучетата произхождат от вълците. То се вижда. Някои кучета са вълча порода, което ще рече вълк с нашийник, който само чака сгоден случай. По-нататък съществуват всички онези по-дребни кучета, които стават все по-дребни и по-дребни, докато се стигне до смахнатите дребосъци с многото „з“-та в името, дето квичат и се побират в половинлитрови халби. Работата е там, че виждате как е работила еволюцията — от косматите полувълци та чак до плешивите

джавкащи мъничета, отглеждани, за да се катерят по ръкавите на императора или каквото ще да е там.

Знаете, че ако цивилизацията изведнъж престане да съществува, ако огромни дрънчащи същества от Алфа Кентавър се изтърсят от небето изневиделица и по тайнствен начин отвлекат човечеството, кучетата ще са на около две хранения разстояние от превръщане обратно във вълци.

Или пък погледнете нас. Някои подробности може да са малко завързанки, но ние — умните, цивилизованите, ние, които знаем всичко за ипотеките, незагарящите тенджери и Верди — можем да хвърлим поглед през генетичното си рамо и ще видим опашка от тътрещи се фигури, която се точи назад чак до дребните приклекнали създания с космати гърди, без чела и притежаващи разум колкото публиката на някое телевизионно състезание.

Котките са друго нещо. От една страна, имаме едрите жълтеникави зверове, които клечат и се прозяват под палещото равнинно слънце или ярко пламтят сред джунглите, а от друга — дребосъчетата, умеещи да спят върху недотам горещи печки и да използват вратичките за котки. Помежду им няма кой знае какво, нали? Цял вид, поделен, в основни линии, между двеста и петдесет кила раирани мускули, способни да повалят антилопа гну, и три кила мър-мър. Никъде не намираме Котката от Пилтдаун, липсващото звено. Е, добре, имаме дивата котка, но тя прилича просто на най-обикновена домашна тигрова котка, ударена по главата с тухла и ядосана от което. Не, налага се да го приемем. Котките са се появили просто хей така. В един миг — нищо, и в следващия — египтяните им се кланят, мумифицират ги и им строят гробници. Това фараоните не са ринали с лопатата в онази окаяна част от градината зад бараката със сечива, не и когато 20 000 човека и цял товар пънове-валяци са стояли без работа.

Учените, работещи за Кампанията в полза на Истинските котки, вярват, че поради експериментите на Шрьодингер (виж „Котките на Шрьодингер“) целият въпрос за това откъде идват котките и как вече напълно се е обезсмислил, тъй като се оказва, че съществуват котки, способни да пътуват съвсем безболезнено през времето и пространството; следователно единственото пространство-време, от което можем да бъдем сигурни, че идват котките, е сега.

КАК ДА СЕ СДОБИЕМ С КОТКА

1. Обяви в пощата

„Пет прелестни тигрови котенца. Готови вече да напуснат Мама, безплатно на добро семейство. Моля, обадете се на...”

Да. Молим, много ви се молим, обадете се, защото те всичките са големи и се бият помежду си, а някои от мъжките започват да проявяват много особен интерес към Мама. Не се оставяйте да ви подведат, че ще се наложи да представите доказателства, че ходите редовно на църква и сте въздържател; „добро семейство“ в този случай означава всеки, който няма да пристигне точно с микробус с надпис „Х. Торквемада и синове, кожухари“.

Ако се обадите по обявата, ще откриете, че е останало само едно котенце.

Винаги остава само по едно котенце. Прекарвате си цяла вечност в опити да проумеете какво ли е накарало предишните четирима обадили се да го оставят. Най-накрая ще откриете.

Въпреки това Обявите в пощата са добър начин да се сдобие с основната си котка.

2. Обяви в лъскави списания за котки

Те доста приличат на „Обяви в пощата“, освен дето вероятно няма да употребят думата „прелестни“ и със сигурност няма да употребят думата „безплатно“. Не бива да се разглеждат от хора с нормални доходи.

Котките, придобити по този начин, често са много декоративни, но ако искате котка само заради това, то една разходка със стъргалка за боя до най-близката градска магистрала ще ви свърши същата работа.

Породистите котки много приказват — така се казва на коткарски жаргон тихо мячане — и имат склонност към дране на завеси. Тъй като са от страшно чиста порода, някои от тях са умствено нестабилни. Един приятел си завъди архизлодейска котка (виж „Архизлодейска котка“), която се мислеше за тенджера. Но тъй като беше много скъпа и с по-висше потекло от кралица Виктория, тя се мислеше за тенджера със стил.

3. Закупуване на къща в провинцията

Много надежден начин да се сдобие с котка. Обикновено тя се появява на първата година със самодоволен израз, предполагащ, че е леко изненадана да ви види тук. Тя не принадлежи на предишните обитатели, никой в

махалата не си я познава, но изглежда съвсем като у дома си. Защо ли? Много е вероятно да е Котка на Шрьодингер (виж „Котките на Шрьодингер“).

4. Приют за котки

Друг много популярен източник, особено непосредствено след Коледа и след летния отпускарски период, когато се провеждат разпродажбите. Въпреки факта, че едвам чувате гласа ѝ по телефона заради мяученето, което се носи отзад, изтормозената млада дама вероятно ще вложи доста повече усилия от обикновения Продавач на котки по обява в пощата, за да се увери, че всъщност в джоба ви няма ножове за дране. Често не се изисква заплащане, а само доброволно дарение — направено под прицел. Ще ви предложат най-разнообразни пухкави котенца, но котката за вас е едногодишната скопена женска, която се спотайва в дъното на клетката с неспокоен вид и после ще ви покаже своята признателност, като пишка в колата ви по целия обратен път.

5. Наследство

Тези котки идват заедно с набор от купички, половин кутия от най-скъпата котешка храна на пазара, кошница и малко вълнесто нещо със звънче в него. После те прекарват две седмици под леглото в стаята за гости. Опитайте се да я изкарате оттам — и може вие да се намерите в болницата с присадена на ръката кожа от задните ви части.

Котките не винаги са наследство от умрели хора. Ако предишният собственик е все още жив, Истинската котка вероятно ще бъде придружена от списък с нейните предпочитания и антипатии. Изхвърлете го. Те и без това са само прищевки.

Опитайте се да избегнете наследяването на котки, освен ако не са придружени от петцифрена сума или поне от надежда за такава.

6. Съсобственост

Знаете ли къде прекарва времето си вашата котка, когато не е вкъщи? Струва си да проверите дали по-далечните ви съседи нямат котка със същите размери и оцветяване. Случва се. Познавахме навремето две семейства, които години наред, и двете, се мислеха за собственици на една и съща котка, а тя си

прекарваше времето в сноване между двете купички с храна. Menagerie a trois*, един вид.

[* Игра на думи с френския израз „menage a trois“ — „семејство от трима“, „тройка“ — б.пр.]

Интересно при сдобиването с котка е, че нещата са, общо взето, или практически безплатни, или много скъпи. Все едно в моторната индустрия да не съществува нищо освен мотопеда и поршето.

ТИПОВЕ КОТКИ

Забравете всичкото онова за блупойнт и персийски котки. Истинските котки обикновено са:

1. Селски котки

Измираща порода. Едно време всяка прилична плевня е поддържала процъфтяваща, склонна към кръвосмешение колония такива котки, които са депозирали малки гнезденца с мяукащи котенца из балите сено. Все още ги има. Струва си при възможност да си вземете такава. Те често приличат на ненормалници със сплеснати глави, но, общо взето, имат акъл в главата. Обикновено не се намират по онези ферми, очевидно направени от пресован алуминий, но все още драпат за живот тук-там.

2. Черни котки с бели лапички

Трябва да съществува такава порода. Повечето бакалски котки (виж „Бакалска котка“) са черни котки с бели лапички. Винаги се казват Черньо.

3. Съседски котки

Предимно сиви; най-често се срещат в току-що засятата леха, с напрегнат израз на физиономията. Обикновено се казват Къшоттамбегадинопроклета (виж „Имената на котките“).

4. Ботушомуцунести котки

Те имат остри зъби, разногледни очи, толкова белези, че човек може да си проведе върху тях турнир по кръстчета и нули, и уши като стари автобусни билети. Неизменно са мъжки. Ботушомуцунестите котки не се раждат, а ги произвеждат, често в резултат на опит от тяхна страна да се изблещят насреща на стремително приближаваща се кола (а понякога — и да я изнасят), впоследствие закърпени от ветеринар, който просто е сбутал всичките парчета накуп и е боднал някой шев, където е имало място. Повечето ботушомуцунести котки са черни. Невероятно, но факт.

5. От ония тигровите котки, дето бият на рижаво, но понякога, при точното осветление, можеш да се закълнеш, че в тях има нещо сиамско.

Основната Истинска котка. Гръбнакът на котешкото население на държавата.

6. Заводски котки

Също като селските котки, днес и те бавно крачат към историята. Някога са ги гледали, защото са вършели полезна работа, но днес те често са предмет на търкания между ръководството, което иска да ги премахне, защото не се вписват в новия, модернизирания имидж на Юнайтед Холдингс ООД, и персонала, който не иска. Обикновено някой, на име Ноби или Дототстоловата, им носи скришно храна. Някои заводски котки доста се прочуват и когато се пенсионира, им публикуват снимките във фабричния вестник. На снимката неизменно Ноби или Дототстоловата са гушали разплута черно-бяла котка, втренчила се в камерата с тиха, самодоволна злоба.

След пенсиониране те заживяват заедно с Дототстоловата, но сегиз-тогиз се навъртат към старата фирма; мотаят се насам-натам и докато работещите котки се скъсват от бачкане, им обясняват, че те сега живот си живеели и колко добре щяло да е, ако и навремето било така, разбира се, вие, момчета, не знаете какво беше, когато управител беше господин Морган, каква чума беше само той, една мишчица да видеше, и леле-мале, какво наставаше, да, едно време на нас дъх не ни даваха да си поемем...

...а после се прибират вкъщи и му удрят една дрямка.

7. Архизлодейски котки

Винаги пухкави и белички и с диамантен нашийник. Други квалификации включват способността да се прозяваш фотогенично, когато обективът е насочен към тебе, и пълен непукизъм в присъствието на хора, изсипващи се през тавана право в аквариума с пирани. Всички сме виждали архизлодейски котки. Ала животът далеч не е толкова лесен, колкото се вижда. Първо на първо хората, които проектират подземните бункери за яхти и ракетните бази, струващи мегамилиони, в които живеят архизлодеите, никога не се сещат да включат в архитектурния план и котешка тоалетна. А ако се сещаха, то тя щеше да е заобиколена от земни мини и вътре в нея да има вградени хитроумни и гадни капани. Една архизлодейска котка никога не използва вратичката за котки. Това е, защото знае какво се случва на хората, които минават през врати.

Архизлодейските котки не са Истински. Това е очевидно за всеки, който си прави труда да проверява фактите. Следващата Коледа, когато телевизията за пореден път ви припомни, че на Земята се е родил спасител и неговото име е Джеймс Бонд, се вгледайте внимателно в екрана. Ще откриете, че няма:

- а) умрели птици под управляемата с лазер шпионска разтегателна маса;
- б) драскотини по контролното табло на мегаядрените ракети;
- в) зарязани пищащи играчки, пръснати наоколо, така че хората да могат да ги настъпват;
- г) полупразни кутии от лоясала котешка храна в криогеничното отделение.

Някак си е трудно да си представим средностатистическият архизлодей да гледа Истинска котка (макар някои членове да изтъкват, че много архизлодеи носят кожени ръкавици и/или имат само едно око, така че може би те си имат вкъщи Истински котки, които се опитват да гаят след поредния ден, прекаран в искане на откуп за света.)

8. Анимационни котки

Обикновено са черно-бели и често притежават забавен говорен недостатък. Ако котката ви може да чете вестници, то тя е анимационна котка. Ако може да докопа пръчка динамит, като просто посегне извън екрана, то тя е анимационна котка. Ако носи папийонка, значи е анимационна котка. Ако, когато побегне, краката ѝ няколко смешни секунди се въртят във въздуха като колело и правят „бинка-бинка-бинка“, то тя е анимационна котка. Ако все още се колебаете, проверете дали съседите нямат булдог на име

Буч, който има нашийник с шипове и обикновено може да бъде намерен дремещ пред колибката си. Ако имат, ще разберете що за котка си имате.

9. Бакалска котка

Подвид на заводската котка. На теория може да бъде всякаква на цвят, но всъщност почти винаги са черно-бели. Най-важната характеристика на тази порода е нейната способност да се разплува, докато спи, като гумена чанта, пълна с живак. Те постепенно изчезват — излишни ги прави изчезването на самите магазини, които те населяват, както и Законите за обществено здраве, които не са писани за удобството на животно, смятащо за своя естествена житейска роля спането върху купчина чували със захар. Навремето ме заведоха в магазин, където бакалската котка спеше в чувала с кучешките бисквити. Бръкнеш да вземеш бисквитка, и хоп — космалаци. Като че никой нямаше нищо против. (Какво ли е станало с тия кучешки бисквити? Това бяха истински кучешки бисквити, не анемичните люспички, които ви продават днес в кутии; бяха червени, зелени и черни и с най-различни интересни форми. Черните имаха вкус на въглен. Това са то модерните времена. Бабите ни са си спомняли за маслените лампи и газеничетата, а пък ние — за кучешките бисквити. Дори и носталгията вече не е като едно време.)

10. Пътуващи котки

„ОСКАР ПРОПЪТУВА 2000 МИЛИ“ — заглавие в местния вестник. Или нещо такова. Поне веднъж годишно. Във всеки местен вестник. От редовните е, също като „Спор за обществен парцел“ или „Буря в час по трудово обучение“.

Толкова много такива истории се появиха, че изследователите от Кампанията в полза на Истинските котки се захванаха да ги, ами, да ги изследват. Първоначалното подозрение беше, че съществува неизвестна досега порода Истински котки, вероятно издънка на вече почти изчезналата железопътна котка. Хубаво ще е да си мислим, че днес съществува самолетна котка, макар че може би няма да е хубаво, защото колкото и да ни топли тази идея, просто няма как на височина 30 000 фута да не ви хрумне мисълта, че тази котка сигурно си има любимо място за спане в самолета и то най-вероятно е някъде из жиците. Или може би днес съществува камионна котка, за която Т.С.Елиът не е и сънувал дори. *Felis Freuhaf*, международно създание, което се шляе из световните коли и дебелее от шоколадчета. Или пък това би могло да бъде още едно доказателство за теорията на Шрьодингер, тъй като от квантова гледна точка не може да се твърди, че разстоянията съществуват,

а всичкото това привидно пространство между нещата е просто резултат от случайни флуктуации в матрицата на материята и не бива да се взема на сериозно.

Невероятната истина не влизаше в подозренията, може би защото не са много хората в тази страна, разполагащи с повече от един местен вестник. Но от стотиците изрезки, изпратени от членове на Кампанията, тази истина най-сетне изплува.

Всичките тези котки са една и съща котка. Не един и същи тип котка. Една и съща котка.

Това е един дребничък черно-бял котак. Най-различните приписвани му имена не важат — те имат значение само за хората, макар че, интересно, името Оскар наистина изниква доста често. Внимателният анализ на десетките снимки на пътуващата котка, която примига срещу светкавицата на фотоапарата, го доказва.

Миналата година се оказа, че е преодолял минимум 15 000 мили, голяма част от които под капака на мотора, където само жалното му мяукане предупреждава шофьора, щом той спре да пийне кафе.

Няма да получим потвърждение, докато изследователите, въоръжени с цял товар болезнено оборудване, не го издирят, но актуалната, доста интересна теория твърди: онова, което първоначално ви се струва, че е въпросното жално мяучене, всъщност е поток от указания от сорта на: „Сега наляво, наляво ти казах, наляво бе, простак, добре де, карай, докато стигнем търговския център, там можеш да хванеш шосе А370...“

Оскар всъщност се опитва да стигне някъде. Процесът е малко въпрос на налучкване, а е възможно и да е подценил размерите на страната и броя на превозните средства в нея. Но той упорства. Несъмнено, в най-добрите традиции на Истинските котки навсякъде, той ще направи всичко друго, но не и да слезе от колата и да тръгне пеш.

Инцидентно някои от последните изрезки от пресата твърдят, че Оскар се бил окотил под капака на мотора на някаква кола. Това отваря мъничка пробойна в част от теорията — една сваятна субсидия би я запушила като нищо — но води до интригуващата мисъл, че може би в края на краищата ще възникне нова раса пътуващи котки. И всички те ще израснат с убеждението, че домът е нещо, до което можеш да стигнеш само като се качваш в шумни тенекиени неща, движещи се със сто километра в час.

Може би и лемингите са започнали така.

В хода на това проучване един от изследователите се натъкна на очарователен анекдот за свети Ерик, епископа на Смирна от четвърти век, за когото мнозина вярват, че е действителният светец — покровител на

Истинските котки. На път да отнесе едно послание, разправят, той настъпил една котка и креснал:

„Воістинъ, ще мі ся тозъ проклетъ мачокъ да быше съ манналъ оттукъ и нівгашъ да се не върне!“

Котакът бил дребничък и черно-бял според съвременните данни.

11. Зелената биоорганична екологична котка

Този тип съществува поне от шейсетте години насам. Можете да си спомните истории за котки, хранени със сладка царица и авокадо (да бе, вярно — едно тукашно магазинче за домашни любимци продава вегетарианска кучешка храна). И наистина, щом останалите от семейството са хванали пътя към вътрешната цялост, ако в хладилника се мотаят консерви със смлени вътрешности, цялата холистична работа отива на кино.

Имахме едни приятели вегани* които се оправяха с консервата с котешка храна по същия начин, по който хората в Селафийлд се оправят с нещата, които започват да цъкат. В крайна сметка изработиха вегетарианска диета, включваща като глезотия от време на време риба. Котаракът им беше млад сиамец. Направо цъфтеше от тая храна. Че как няма да цъфти. Излизаше, моташе се из органичния кози обор и изяждаше повече плъхове и мишки, отколкото собствениците му — топли вечери, което не беше трудно. Но се отнасяше с голямо разбиране към тях и никога не ги оставяше да разберат. От време на време го засичахме да припка из градината с нещо рунтаво в устата и той ни мятеше заговорнически, изпълнени с неудобство погледи, като методистки свещеник, спипан да си пийва биричка.

[* Ако срещнете веган, проява на лошо възпитание е да им покажете с две ръце знака „V“ и да кажете „Живей дълго и благоденствай“. Това е за вулканите. Веганите са ония с по-бледата кожа, които не могат да осакатяват хора, като ги докоснат лекичко по шията.**]

[** Всъщност веганството е крайна форма на вегетарианството — б.пр.]

Всъщност котките са природно Зелени животни. В края на краищата:

а) Някоя котка никога не е използвала аерозолен спрей. Спрей може и да е използвала, ама не аерозолен. Озоновият слой е в пълна безопасност от котките.

б) Котките не ловят тюлени. Щяха да ги ловят, ако знаеха какво са тюлените и къде да ги намерят. Но те не знаят, така че всичко е наред.

в) Същото е и с китовете. Хората може и да са хранили котки с кит, но котките не са го знаели. И смлян китоловец също щеше да им дойде толкова добре.

г) Антарктика? Котките с най-голяма радост биха я оставили на мира.

Разбира се, те си имат и отрицателни страни:

а) Всички котки държат да носят палта от естествена кожа...

ИМЕНАТА НА КОТКИТЕ

Както знаем, всички котки имат по няколко имена. Т.С.Елиът обаче далеч не е успял да изчерпи списъка. Една съвсем обикновена котка най-вероятно ще бъде наричана с различни имена, в случай че:

а) я настъпите;

б) е единственото животно, очевидно способно да ви помогне, що се отнася до тайнственото мокро петно на килима и обезпокоителната остра воня наоколо;

в) вашето потомство я гушка до посиняване;

г) изкатерила се е по таванската стълбичка, Защото Стълбичката Я Има, и после кой знае защо е решила да се спотаи точно зад всичките стари кашони, килими, изоставени къщички на Барби и т.н., и не ще, и не ще да излезе, а после, когато най-после я извлечете оттам за врата, тя ви одрасква приятелски ръката и прави прекрасен скок, с който прелита през отворения капак и кацва върху стълбичката, която на свой ред пада и ви оставя изправен над дълбока стълбищна яма в зимен следобед, когато всички от семейството са излезли.*

[* Добре де, може би това е име, което няма да използвате всеки ден, но най-добре е да имате едно подръка за всеки случай, защото, докато, облегнат на замръзвания воден резервоар, се опитвате да спрете кръвта с безценно антикварно копие на „Бънти“, няма да ви е до това да подлагате на изпитание и въображението си.]

Интересен факт е, че по-малко от 17% от Истинските котки завършват живота си със същото име, с което са започнали. В началото за избирането на име отиват сума ти семейни усилия („На мен тя ми прилича на Уинифред“), а после, както си текат годините, изведнъж котката открива, че ѝ викат Мяцалото или Плъхоморката.

Което ни отвежда до най-важното съображение при кръщаването на котките: никога не кръщавайте котка с име, което не бихте крещели с напрегнат и притеснен глас по нощите, бърхтейки по тенекиена купичка с лъжица. Изберете нещо кратичко.

Въпреки това обаче най-често срещаните имена при Истинските котки са доста дълги и са в духа на Къшоттамбегадинопроклета, МамоподлеглотоимаСТРАШИЛИЩЕ и Аминебивашедазаставаштам. Истинските котки не носят имена като Винсент Монтджой Фруфру Паундстречър IV, или поне не задълго.

Името трябва да се избира също и по максимална носеща сила през оживена кухня, когато, да речем, торба, пълна с първокласни пържоли, започне лекичко да се прокрадва към ръба на масата. „Сус!“ е доста добро. Египтяните са имали богиня с глава на котка, на име Баст. Сега знаете защо.*

[* От bastard — копеле (англ.) — б.пр.]

БОЛЕСТИ

Истинските котки боледуват от същите болести, от които и Неистинските, макар в крайна сметка Истинските котки да са склонни да пращат от здраве — без да броим, разбира се, дребните стомашно-чревни проблеми сегиз-тогиз, което на всекиго се случва.

Ала съществуват и някои болезки, специфични за Истинските котки:

1. Палави крачета

Шантава работа. Имахме котка, която страдаше от това в тежка форма. Ветеринарят не можеше да го обясни. Тя се катереше по дървета, по стълби, по какво ли не, беше пъргава колкото си щете, но опиташе ли се да бяга бързо, всичко беше наред до момента, в който задните ѝ крака се опитваха да я задминат. А после толкова се засрамваше от гледката на собствените си задни части, изпреварващи я в бързото платно, че спираше и започваше засрамено да си мие лапичките. Ако се забравеше и наистина се юрнеше, вероятно щеше да пристигне с не каквото трябва накъдето трябва.

2. Мухоловки

Добре де. Не се среща често. Но е една от най-тежките котешки болести, с които сме се сблъскали. Хо-хо, казахме си ние, хайде да бъдем екологични, спомнете си за озоновия слой, никакви такива мухозоли, каквото и да е станало с добрите старомодни мухоловки. Най-накрая намерихме, след като пощухме продавачите („някакъв тук търси мухоловка“ — отчаян сигнал към помощника да викне полицията, че току-виж поискал и обръчи за кринолин и половин кило карбид на кристали). Занесохме я вкъщи, закачихме я на отворения прозорец, едрите сини мухи скоро се полепиха по нея като дребни побеснели стафидки, ура, люшна се мухоловката на вятъра, Истинската котка скочи...

Истинската котка се превръща във въртящ се космат пропелер. Мухоловката се къса, котката пада от прозореца, почва се луда гонитба из градините в опит котката да избяга от размотаната хартия, която се влачи подире ѝ, най-накрая се покрива в далечния храсталак поради това, че в момента може да движи само единия си крак.

Паника, паника, откъде се взе тая мухоловка? Живеем в осемдесетте, хартията сигурно има покритие от полидибитрихлороетилен-345, ох, Божичко, котката в момента се намира, вцепенена от ужас, вътре в кухненската хавлиена кърпа. Напълваме голяма купа с топла вода, пускаме котката вътре, размахваме я насам-натам, котката не протестира, ох, Божичко, може би полидибитрихлороетиленът-345 вече циркулира из мъничките вени. Сменяме водата, изплакваме пак, подсушаваме набързо с хавлия, слагаме котката на пътеката на припек.

Котката вдига очи, хвърля леко мръсен поглед, обръща се и бавно поема из градината, като вдига всяка лапа поред и я разтръсква като Ч.Чаплин.

След всичкото това си беше малко разочарование да открием мухоловката на дъното на кошчето за боклук и да разберем, че тя изобщо не е била сложният химически капан, от който сме се страхували, ами някаква си бая екологична най-проста лепкава хартия.

3. Клечене с лекичко хълцукане (и чат-пат оригване)

Това винаги сме го отдавали на полевките.

4. Пасене на трева

Никога не сме били убедени, че това е симптом на болест. Вероятно влиза в раздел Игри: („Хей, гледат ме, я да попасем тревица, това ще ги

изшашка, има половин час да обръщат къщата с краката нагоре, докато търсят книгата за котките, ха-ха!“)

5. Камиони

Могат да бъдат фатални. Но не винаги. Познавахме една котка, която смяташе моторните превозни средства за нещо като мишки на колела и им скачаше. Имаше толкова много белези, че козината ѝ растеше под всякакви ъгли, като цариградско грозде. Даже и по шевовите ѝ имаше шевове. Но въпреки това доживя дълбоки старини, тероризираше другите котки с единственото си здраво око и вечно скачаше на камионите насън. Вероятно търсеше оня, който църка.

Колкото и здрава да е котката, ще дойде време, когато тя ще има нужда от хапче. О, как само кимаме с вид на почтени и загрижени собственици на котки, когато ветеринарят ни дава малките пакетчета (по едно сиво на всеки пет дни и после едно кафяво след още десет дни, или да не беше обратното?) Да, някога всички бяхме невинни и си мислехме, че котешката храна поначало си мирише на нещо, измъкнато от дъното на блато. Истинската котка хич няма и да забележи, ако счукаме малко тия пущини и после ги турим в...

И помъдрявайки, разбира се, научаваме, че средната Истинска котка има вкусови брадавички, пред които най-сложният, компютърно управляван сензорен апарат е като човек с настинка. Тя може да забележи чужда молекула от километър разстояние (опитахме се да махнем част от подозрителната храна и да добавим още от консервата, и продължавахме, докато не стана като в онзи прочут френски химически експеримент със странната вода и тъй нататък — без съмнение, не беше възможно да е останало още от хапчето, но Истинската котка пак го надуваше).

После идва реалистичната фаза („В края на краищата от чисто геометрична гледна точка котката е просто тръба с вход в горния край.“).

Вземате хапчето в едната ръка, а котката в другата...

Ъъ...

Вземате хапчето в едната ръка, а в другата вземате голяма кухненска кърпа, от чийто край се подава фучаща котешка глава. С третата си ръка успявате да разтворите малките челюсти, поставяте вътре хапчето и защитавате челюстите, а с четвъртата си ръка гъделичкате гърлото, докато тих звук от преглъщане не ви подсказва, че хапчето е минало надолу.

Иска ви се.

Не е минало надолу. Тъй като просто е минало встрани. Истинските котки си имат тайна кесийка в бузите за такива неща. Една Истинска котка може да вземе хапче, да се наяде и после да изплюе леко влажното хапче с шум, който, ако това тук беше комикс, вероятно щеше да бъде изписан като „пфуй“.

Четвъртият етап зависи само от вас. Обикновено котката вече така е живнала, че можем да твърдим, че лечението ѝ е подействало. Разтварянето на хапчето с малко вода и натикването му с лъжица в котката понякога върши работа. Един колега — собственик на Истинска котка, твърдеше, че стриването на прах на това зловещо нещо — хапчето де, не котката, макар че на етап четири вече бихте одобрили всякакви идеи, — смесването му с малко масълце и намазването му върху лапичка е безотказен метод, защото котката притежава древния инстинкт да се мие, като се ближе. Подробният разпит доказва, че той всъщност не го е пробвал, просто бил стигнал до този извод по теоретичен път (той е инженер и това обяснява всичко). Ние поддържаме възгледа, че едно животно, готово да гладува и да се задушава, преди да вземе лекарството си, надали би имало проблеми с някаква си оцапана лапичка.

ХРАНЕНЕ НА КОТКИТЕ

Векове наред представата за храненето на котките е била също толкова невероятна, колкото и квадратурата на кръга. Така е било и с храненето на пилетата, ако става въпрос. Те просто се мотаят наоколо и самички си се оправят; целият смисъл на това да ги гледаш е те да изстребват вредителите и, общо взето, ти да разстребваш къщата. Кучетата ги хранели, а за котките оставали огризките. Ако извадят късмет.

Всички знаем как е сега.

Храненето на Истинските котки следва алгоритъм, неизменен като кръговрата на сезоните.

1. Истинската котка извърща нос от златната консервирана храна, препоръчвана от жената по телевизията.

2. От чиста злобичка вие купувате някаква загубена храна куче марка, за чието съдържание всъщност не искате и да знаете (в края на краищата, като се замислим какво е възможно да слагат в бургерите и в надениците... не, хич не искате да знаете...). Котката я омиа лакомо и така изблизва чинийката, че я изтиква чак в другия ъгъл.

3. С облекчение при следващата експедиция до пазара купувате дузина кутии от съмнителния бъркоч.

4. На третото ядене котката извързва нос. Нали разбирате, става дума за котка, която би яла водни кончета и жаби.

След като доста време съм наблюдавал на какво налитат котките, спокойно мога да кажа, че всеки предприемчив производител, който изкара на пазара котешка храна, направена от пържола, полупритоплена пуйка, трева, мухи, трохи от под масата, жаби и полевки, ще спечели. Поне за едно ядене.

Алтернативата, разбира се, е ловът. Теорията твърди, че добре нахранената котка е по-добра в лова от гладната. Основанието е, че на една добре закръглена, пълна котка ще ѝ е по-сгодно да лежи и чака на пусия онова, за чието хващане са нужни хитрост и търпение — водни кончета, жаби, червеношийки, такива работи — докато гладната просто ще се мята насам-натам и ще се тъпче с най-обикновени плъхове и мишки. Не е сигурно кой пръв е прокарал този възглед, но бас държа, че вероятно е имал козина и мустаци.

Истинските котки не ловуват, за да ядат, а защото ви обичат. А тъй като ви обичат, те разбират, че поради някаква причина сте пропуснали да привнесете в къщата си всички онези дребни лични щрихи, които я превръщат в дом, и правят всичко, което е по силите им, за да ви ги осигурят. Обезглавените земеровки винаги са популярни. За допълнително цветно петно по-добро от миниатюрен набор от вътрешности няма. За най-добър ефект подобни неща трябва да се оставят на места, където няма да бъдат открити дни наред и ще имат шанса да придобият своя собствена физиономия.

Едни наши приятели живееха в самотна къща и имаха котка — огромен тлъст ботушоглавец, който лапата си не би мръднал да ловува, въпреки ордите плъхове, обсаждащи имота от всички страни. И затова си взеха още една котка, лъскава бяла млада женска, която всеки ден навлизаше във високата трева с решителен вид. Но, странно, никога нищо не носеше. Още по-странно, тукашният грамаден котарак започна да ловува и всеки ден се появяваше, понесъл в уста нещо, наподобяващо парцал. Или пък го виждаха да се пъчи гордо до някой миниатюрен гризач на прага. Аха, помислили си те, пришпорен от конкуренцията, той най-накрая се е поразмърдал.

Но най-накрая всъщност открили, че, както би заподозрял всеки собственик на Истинска котка, той причаквал женската на приближаване към къщата и я гледал на кръв, докато тя не пуснела плячката си, а после подбирал улова и го отнасял. Като става въпрос за упълномощаване, всъщност една котка хвана някой друг да напише тая книга.

ДРЕСИРАНЕ И ПРИУЧАВАНЕ КЪМ ДИСЦИПЛИНА НА ИСТИНСКИТЕ КОТКИ

Този въпрос винаги е бил коварен, защото собствениците на Истински котки, клонящи към типа, на който крещенето по плаца и легендарният свит на руло вестник не им се удават лесно (ако беше така, те щяха да са от хората с огромните подскачащи кучета, които правят ама каквото си щат с голям, жизнерадостен размах, под съпровода на далечни подвиквания: „Принц! НЕ! НЕ, ти казвам! ПУСНИ ГО ДОЛУ! Веднага! Принц! НЕ!“ и т.н.)

Всъщност всичко опира до разликата между Вътре и Вън (ср. „Хигиена“). Повечето Истински котки доста бързо загряват идеята. Повечето Истински котки в края на краищата са достатъчно умни да разберат, че е по-добре да заложат на сухата кутия в ъгъла на кухнята, отколкото на цветната лека, когато вятърът духа директно от Сибир. Майките им очевидно ги учат, макар че колкото и внимание да му посветихме, не успяхме да проумеем как точно става това, освен чрез постоянното им местене насам-натам в леко невротична партия котешки шах. Може би водят котенцата на някакво тайно котешко училище, където им показват диаграми. (Невероятно, колко хладнокръвни и интелигентни се оказват котките, отгледани от майките си. Нас нашите майки ни отглеждат вече хилядолетия наред и я ни вижте какви сме. Ако Ромул и Рем бяха отгледани от котка вместо от вълчица, днес Рим щеше да е друг.*)

[* Като начало би имал по-свестни тоалетни.]

Повече от това котката не можете научи на нищо. На нищичко. Може да си мислите, че можете, но това е, защото сте разбрали погрешно какво става. Вие си мислите, че котката послушно се появява на задния вход в десет часа, точна до секунда, за вечерята си. От котешка гледна точка някакъв балък с крачка са го дресирали да вади всяка вечер консерва от хладилника.

Дисциплина — след като преодолеете всички училищни традиции — означава: „Ако не направиш каквото искам аз, ще те ударя.“ Тук, разбира се, единият проблем е, че котката трудно ще я удариш. Кучето винаги е податливо на прочутия свит на руло вестник, след което може да подхване номера със скимтенето, хленча и въздишките — ако беше човек актьор, щяха да го смъкнат с дюдюкане от сцената. Да удариш котка, е като да треснеш космата ръкавица, пълна с карфици, пък и без това на котката хич не й дреме. Един мой роднина, чиято самоличност няма да разкрия, докато не изтече Ограничителният статут на Кралското дружество за ограничаване на жестокостта към животните, винаги е смятал, че половин тухла, хвърлена през градината*, е необходима, само за да накараш котката да внимава. Макар и да изглежда безвкусно, има моменти, когато дори и собственикът на Истинска котка усеща, че трябва да се Действа. Ето ви няколко възможности:

[* Ако свети Франциск Асизки се е гордял с броколите си и е забелязал, че последното мъничко стръкче пожълтява поради намесата на Товаеонягаденсъседскикотарак, и той би направил същото.]

1. Голямата балистична буца пръст

...която е първото нещо, което хващате при копаене*, когато забележите с тъгълчето на окоото си виновния приклепнал силует сред зелето и граха**.

[* Освен градинската вила, а това не е такъв тип книга.]

[** Или карфиола и празя, естествено.]

ГББП е гуменият куршум на градиноопазването, проектиран за налагане на телесно наказание, без да причинява смърт. Изпитаният метод е да прицелите удара на около осемнайсет инча от виновника. Полученият в резултат на това кратък и остър дъжд от шрапнели ще го накара да подскочи две педи вертикално и през целия ден да страда от остро стомашно разстройство.

Проблемът обаче е в това, че котката скоро схваща, че вие сте типичен собственик на Истинска котка, т.е. мека Мария, и осъзнава, че ако ви изобличи в измама, свирепата ви поза ще увехне и просто ще хукнете да се оплаквате на арменския поп. Четирите котки, които превръщат нашата градина в зеленчуков Джонстаун всяка пролет, са го разбрали, седят си кротко сред свирещите край тях буци и очевидно мислят: „Защо ли тоя смешник подскача така нагоре-надолу? И защо му е толкова крив мерникът?“

2. Дълбоки ями с колове на дъното

Не мислете, че не е било обсъждано.

3. Набутване в езерото

Сегиз-тогиз по случайност Животът прави Каквото трябва, като например случая, когато хитрият вълчак, дето живееше нагоре по улицата, реши да се изходи посред алеята на един собственик на Истинска котка тъкмо когато собственикът на Истинска котка излезе иззад ъгъла с едра лукова глава в ръка.

Още по-добре беше обаче, когато собственикът на Истинска котка се събуди след дрямка на полянката и откри настоящия титулярен носител на званието Махленския Поразник, застанал на ръба на езерцето със златни рибки, съсредоточено взрян в останките от обитателите му.

Собственикът на Истинска котка бързо научава, че всъщност е напълно възможно да преминеш от лег в пикиращ скок в цял ръст. Обаче странно нещо е животът. Котките могат да ходят по вода. Бих се заклел — т.е. собственикът на Истинска котка би се заклел, че МП отскочи от водната повърхност. Къде беше Истинската котка, придобита, както си спомняте, за да варди двора от други котки, по това време? Спеше си на стол в кухнята, както винаги става. Както и да е, толкова ми докривя, че се ската така, че после го почерпих със сардини.

Наказанието няма никакво въздействие върху Истинските котки. Така е, защото Истинските котки не свързват наказанието с престъплението. Що се отнася до тях, крясъците, чехлите, летящи по ниска траектория, и високият, търпелив тон са все прояви на общата смахнатост на балъците. За да оцелеете, нужно ви е само да се понаведете мъжънничко и да им се изблещите насреща, а после да си гледате живота.

4. Психологическата война

Все едно да предизвикате стоножка на турнир по гъзоритане. Винаги започвате с това, че не обръщате внимание на животното, и свършвате с това, че се държите с него два пъти по-мило, защото май нещо е болно.

5. Привикване на мафията

Само в най-лошия случай. И без това е свързано с трудности, защото:

- а) Телефонния им номер го няма в указателя.
- б) Скъпо е. Четири дребни яки ритника струват двойно по-скъпо от два от по-големските. Малко като с детските обувки.
- в) Почти е невъзможно да навреш конска глава в котешка кошница.

ИГРИТЕ, КОИТО КОТКИТЕ ИГРАЯТ

Не, не става дума за онези работи със звънчетата и мишките от хасе, напълнени с коча трева. Котките си играят със специалните играчки за котки само около две минути, докато вие сте наблизо, да не вземете нещо да се депресирате и да престанете да им купувате храна.

Онова, което трябва да се помни в случая, е, че котките само привидно са животни единаци, които вечно се шляят насам-натам, натам-насам. Всъщност всички котки споделят един вид огромно котешко съзнание, което е извън времето и пространството, и всяка котка постоянно се състезава и съизмерва наум с всички котки, съществували някога някъде. Все едно Стийв Дейвис да не се е състезавал срещу някакъв си там противник, ами с всеки играч на билиард, съществувал откакто свят светува, та чак до първия протохоминид, търсел си възможно най-затъпяващия начин да си прекарва вечерите.

Котките играят тънки, интелектуални игри.

1. Котешки шах

За него за игрално поле е необходима площ колкото малко селце. Могат да участват до дузина котки. Всяка котка си избира изгодна позиция — покрив, стената на бараката за въглища, стратегически тъгъл или, в тихите селца, средата на пътя — и си кибичи там. Вие си мислите, че просто си е намерила хубаво местенце на припек, докато не разберете, че всяка котка вижда поне още две други котки. Ходовете се осъществяват с един вид високоскоростно промъкване, като коремът почти докосва земята. Точните правила са малко неясни за хората, но като че целта на играта е да виждаш всички други котки, докато самия тебе не те виждат. Това обаче е просто умозрително разсъждение и като нищо може да се окаже, че истинската игра се провежда на някакво мистично висше ниво, недостижимо за обикновения човешки ум, както е с крикета.

2. Мокър цимент

Популярна и проста котешка игра, която, както са установили археолозите, е стара колкото, ами, колкото мокрия цимент. Състои се в намиране на мокър цимент и претичване през него впоследствие. Разбира се, съществуват степени на умение. Повечето точки се отбелязват чрез претичване през цимент, който, макар и все още достатъчно мокър, за да бъде нашарен със следи от лапички, отстои твърде далеч от строителния работник, за да може той да го заглади.

3. Хубавата нова купчина пясък на строителя

Подобна на Мокрия цимент, ама, такова, не съвсем.

4. Засада

Засада е игра, наподобяваща зен-стрелбата с лък по това, че всъщност не се извършва нищо, ала онова, което наистина има значение, е стилът, чрез който се постига неизвършването. Състои се просто в упорито стоене от погрешната страна на вратата и продължава, доколкото може да издържи човешкото търпение и малко отгоре. Игрчка праволинейна, само маргинално по-сложна от любимата стара игра — Взиране в хладилника. Съществуват обаче степени на сложност и един умел играч на Засада по естествен път ще избере места, които да са свърхестествено труднодостъпни за достигане от хората, но в същото време измъкването оттам за котките да е като две и две четири.

МИСТЕРИЯТА НА ЗАКЛЮЧЕНИТЕ ХАМСТЕРИ е пример за това.

Един съсед замина в отпуска, като остави сложни инструкции относно поливането на градината и т.н., но за плодящата се колония от хамстери в трапезарията да сме нямали грижа, защото далечната им роднина госпожа Нещоси щяла да наминава всеки ден да ги наглежда.

Нощта идва, ала непридружена от Истинска котка. Познатото среднощно изпълнение — стоене пред задната врата, думкане по чиния с лъжица и крещене с писклив глас на котешко име, знаете как е — в тоналност, с която се надявате да привлечете котката, като същевременно не разбудите съседите. Въображението идва на власт, страховете от камиони, лисици, капани се реят в ума ви.

Отговорът идва с ужасяваща неизбежност, също като кипналото мляко. Вземате фенерчето, намятате халата, припкате през росната трева към прозореца на съседската къща. Котката седи върху масата в трапезарията, лигите ѝ текат, и наблюдава как треперещата колония от хамстери откача. Колелцата за тичане трескаво скърцат в нощта.

Госпожа Нещоси вероятно е наминала, и Истинската котка, винаги търсеща нови преживявания, сигурно се е вмъкнала в къщата, докато вратата е била отворена.

Правите онова, което всеки собственик на Истинска котка предприема при такива обстоятелства, но котката удостоява крясъците и заплахите с нула внимание. Тичате около къщата в търсене на отворен прозорец, но всичко е здраво запечатано срещу крадци, в случая вас.

Тичате обратно вкъщи. Не сте слушали внимателно инструкциите и не можете да си спомните нито коя е всъщност госпожа Нещоси, нито къде живее. Освен това колко време са ден-два? Хамстерите като че ли си живеят до безкрайност на Звездния кораб „Хамстер“, с големия хопер за храна и без да се занимават с нищо друго освен правене на още хамстери. Докато котката засищане няма и апетитът ѝ се задейства от нищо и никакво. Колко дълго може да продължи това? Колко дълго може да изкара тя на хамстери?

Пак притичвате обратно, пробвате вратата на гаража, която по чудо е оставена отключена, тряс-дрънпрас в мъгливата зора, Махленската вахта сигурно вече е насочила пръст към последната цифра от телефонния номер на полицията, която ще пристигне тирулирали, дръпни другото бе, приятел, има закачени звънченца на него, съседите ги вдигат от хотелското легло в Майорка, „Ще потвърди — няма да потвърди“, криминално досие, отбягват семейството ви на улицата, Всички Сме Виновни...

И все пак — вратата, която води от гаража към самата къща. Заклучена. Чудите се дали положението оправдава проникването с взлом, но съседите са заминали за две седмици, не можете да оставите вратата на къщата да зее, ще се наложи да викате дърводелец и т.н., и т.н., а той вероятно ще може да дойде чак след три седмици.

Надничате под вратата. Виждате котешки лапи. Котката се е обърнала, за да гледа забавното представление. Взирате се през ключалката, пълен мрак, ключът си е вътре...

Внезапен проблясък. Комиксът „Орелът“, някъде от 1958-а. Препоръки за Момчета №5: Набийте крадеца. Очевидно мерзавците набутват под вратата вестник, бързат ключа в ключалката със специална ключобързачка, ключът пада на вестника, вестникът се издърпва обратно под вратата.

Отново у дома, грабваме вестника, клещите, смазка три в едно, дърпваме вестника, ето ни ключа. Невероятно, но факт.

Отключваме вратата. Котката вече не се вижда никаква. Търчим от стая в стая. Хиляди уплашени очички се взират в нас от жилищния блок от клетки, в който се помещава хамстерската колония: дори и сексът не е толкова интересен, колкото да гледаш как плувнал в пот, луднал човек по халат се шура из стаята. Търсим под леглата. Поглеждаме през прозореца и виждаме как Истинската котка си крачи по алеята.

Съседът е спрял водата, преди да заmine на почивка. Това означава вдигане на дъски от пода в умивалнята. Действието осигурява лесен достъп до огромното пространство под бунгалото, в което веят течения, с дузини входни дупки за любопитни котки. Трясваме дъската, тропаме с крак, чупим кранчето...

Друга любима стара котешка игра е

5. Да бъдем добрички

Не звучи много като игра, но най-важното правило в Да бъдем добрички е, че котката трябва да бъде добра по такъв начин, че да навлече максимум беля на собственика си, който обаче не може да ѝ тегли един тупаник, защото тя е демонстративно Добричка. Имахме една котка, която, крайно рядко, улавяше някое дребно, безобидно цвъртящо създание и го оставяше на изтривалката пред вратата. Знаете ги онези плоски изтривалки, дето приличат на рендета за рязане на картофи, с многото малки остриета, които стърчат от тях? И, разбира се, на сутринта първото нещо, което правите, е да не погледнете надолу на излизане... Това, разбира се, може да е начинът, по който Истинските котки си готвят храната. Но и ние, и тя знаехме, че в действителност си играеше на Добричка.

6. Котките на Шрьодингер

„А пък аз ти казвам, че трябва да си оставил някой прозорец отворен“

Сега всички котки са Котки на Шрьодингер. Веднъж като го проумееете, всичко около котките си идва на място.

Оригиналните Котки на Шрьодингер са рожби на безславен експеримент по квантова механика от трийсетте години. (А може би те не са оригиналните. Може би оригинални е нямало.)

Всеки е чувал за прочутия мисловен експеримент на Ервин Шрьодингер. Поставяте в кутия котка и шишенце с отрова — мнозина биха казали, че няма нужда да отивате по-нататък. После добавяте и малък механизъм за трошене на бутилки, който би могъл — или не би — да строши шишенцето. Всичко зависи от случайните ядрени таквоз, излъчвани от някакъв радиоактивен материал. Който също се намира в кутията. Голяма кутия. Сега според квантовата теория котката в кутията е едновременно вълна и частица... чакайте малко, не беше така. Всъщност поради всичките тия кванти, тя е в такова състояние, че не е нито жива, нито мъртва*, а едновременно хем и

двете, хем нито едното, докато наблюдателят не вдигне капака и чрез наблюдението не фиксира, един вид, котката във времето/пространството, и прочие. Той наблюдава или кандидат за гробищен парцел, или съскаща топка леко радиоактивна омраза, в която са забити стъкълца. Шантавото тук е, че преди да вдигнем капака, не само бъдещето на котката, но и най-близкото ѝ минало не са решени. Тя може да е умряла от пет минути насам например.

[* Т.е. несигурно. Поради Принципа за несигурността на Хайзенберг.]

Или поне така пише в учебниците.* По-малко известна е работата на група учени, които не разбрали, че Шрьодингер говори за „мисловен експеримент“**, и взели, че го осъществили. С кутията му, с радиоактивния му източник, с шишенцето му с отрова, с всичко. И с котката му, разбира се.

[* Ако можете да го повярвате. Същото е като онова за единия близник, който оставал тука, и другия, дето заминавал за Сириус със скоростта на светлината, а после се връщал и откривал, че брат му е дядка и държи голяма зеленчукова борса в Брадфорд. Откъде да знаем? Някой да ги познава тия двамата? Ама иначе как беше на Сириус?]

[** Такъв, който не можете да осъществите и няма да се получи.]

Обаче пропуснали едно важно съображение. Докато наблюдателят може и да не знае какво става, котката в кутията ще знае, и още как. Можем да приемем, че ако процесът на висене концентрира ума, то тогава лекото подозрение, че всеки момент някакъв си там по бяла престилка ще вдигне капака и съществува шанс петдесет на петдесет вече да си умрял, прави чудеса за мозъка. Пришпорена от това знание, а може би и от всичките кванти, носещи се из лабораторията, котката се шмугнала зад един ъгъл в пространството/времето и била открита, леко пошашавена, в шкафа на портiera. Еволюцията обаче винаги бързо прихваща новите идеи и този новаторски начин за измъкване от заплетени ситуации бързо бил предаден на потомството ѝ. Тя имала многобройно потомство. Като имаме предвид новооткритата ѝ дарба, това не е за учудване.

Важният ген се оказал толкова невероятно доминантен, че сега у много котки има по нещо от Шрьодингер. То се характеризира със способността да влизат в и излизат от заключени кутии, като например стаи, къщи, хладилници, онова, в което сте кълнете, че сте ги сложили, за да ги занесете на ветеринар и т.н., и т.н., Ако снощи сте изхвърлили котката, а на сутринта тя кротко си спинка под леглото ви, то тя е Котка на Шрьодингер.

Има една мисловна школа, която твърди, че всъщност съществува някакъв негативен ген на Шрьодингер. Докато една напълно развита Котка на Шрьодингер може да се вмъква и измъква от най-невероятни места, за тази ще е трудно да излезе от обръч с два отворени края. Това са котките, които обикновено виждате, или по-скоро чувате зад хладилниците, в онези малки

мъртви зони зад кухненските шкафове, в заключените гаражи и, в един известен на нас случай, вътре в стените (ужасните Едгар Алън Поетични видения доведоха до това, че биде пробита дупка към кухнята малко встрани от шума, което, разбира се, накара котката — определено Истинска котка — да се отдалечи още повече от шума; тя излезе 24 часа по-късно, привлечена от миризмата на храна). Но ние сме склонни да вярваме, че това не е така и става дума просто за примери за Засада (виж „Игрите на котките“).

Както и да е, тази способност, която повечето собственици на Истински котки биха забелязали (ами какво да кажем за това, когато изчезват за два дни и се връщат добре нахранени, а? Дали просто са просели от съседите, или са прескочили до идната сряда, за да се насладят на обилния, облекчен обяд за добре дошъл у дома, който сте им дали?), води до интересни разсъждения за:

КОТКАТА В ИСТОРИЯТА

В книгите пише, че котките са произлезли от своите предшественици цибетките преди около 45 милиона години, което определено е било добро начало. Отдалечете се колкото се може повече от цибетките — това е бил девизът на ранните котки. Цибетската котка е едно крайно нервно животно, откакто е открила, че вие, такова, можете да извличате от нея цибетон* и да използвате мириса му. Как точно се прави това, не знам и не ща да научавам. Сигурно е ужасно. Ох, добре де, ще хвърля едно око.

[* Пръстенков кетон със седемнайсет компонента, според моя речник, в противовес на простия 15-компонентен мускон от мускусния елен. Дали на цибетката ѝ е по-добре, като го знае? Вероятно не.]

Ужасно си е.*

[* Ама кой всъщност ги измисля тия миризми? Върви си някакъв там по плажа, хей, ето ти на малко китова повръщия, ха на бас, че от нея можем да изкараме парфюм. Според вас доколко вероятно е това, а?]

И така, продължава историята, семейство котки изюркали развитието максимално бързо и нараснали на размери, скорост и свирепост. Нищо не може да се сравни със страха, че може да те объркат с цибетка, за да те накара да инсталираш реактивни двигатели на гените си, особено когато знаеш, че е само въпрос на хилядолетия онези ми ти протохоминиди да почнат да се разкарват из холоценския пейзаж с бутилка, нож и умозрителен поглед.

Освен това се поразпространили, обаче пропуснали Австралия, която току-що била минала покрай тях по време на Миграцията на континентите; това обяснява защо тамошните плъхове са израснали толкова едри. Някои се сдобили с райета, други пробвали петната. Една добре известна ранна

разновидност разработила своя собствена отварачка за консерви „направи си сам“ сто хиляди години преди появата на консервираната котешка храна и измряла, задето толкова подранила да се възползва от нея.

А после изведнъж започнали да се появяват умалени версии и да мииинияу-миииинияукат по хората.

Замислете се над ситуацията. Ето ви и вас, с чело на етажи, притеснявате се какви ли ще са дългосрочните ефекти върху околната среда от това новото нещо, „огън“ му викат, повечето едри животни на планетата ви преследват и ядат, и не щеш ли, миниверсия на едно от най-свирепите сред тях ти се вмъква в пещерата и почва да ти мърка.

Още по-стъписващо е, че не било изритано.

Кучетата как да е, за тях е ясно. Те са животни, живеещи в глутница, а човекът е просто друг, по-умен водач на глутница. Кучетата стават за помощници в преследването на неща, които тичат по-бързо от вас. Но котките — ами от гледна точка на Първобитния човек, котките за нищо не стават.

Първата котка, приближила се до пещера, е оцеляла всъщност поради предизвиканата от нея чиста изненада. Тя била първото животно за човека, което нито бягало от него, нито му налитало с лиги на уста. То го харесвало.

А причината за подобно отношение била, че котката вече знаела, че човеците обичат котки.

И ето ви на провинциално домакинство. Провинциалните домакинства привличат котките. Това е едно от фундаменталните каж'годета на природата. Схванахте ли? Знаем, че Истинските котки ходят и бродят из времето и пространството както си щат, и тази котка вероятно се е придвижвала от едната купичка с храна към другата, но взела, че сбъркала пътя.

В края на краищата каква е алтернативата? Първобитният човек нямал с какво да си уплътни свободното време, та спрял очи на дивата котка и открил, че нейната хоризонталоглава, жълтоока, съскаща заплашителност е тъкмо онова, от което пещерата има нужда? Не, нашите теории настояват, че е станало обратното: че дивите котки са домашни котки, подивели преди хиляди години вероятно защото са се разсърдили за нещо, предполага се, заради закучилото се неизобретяване на хладилника.

Котките са идеалните пътешественици във времето, защото не могат да боравят с пушки. Това почти премахва основната пречка за пътуването във времето — възможността случайно да застреляте дядо си. Разбира се, може да се опитате да станете свой собствен дядо, но след като наблюдавахме едно семейство селски котки, можем да ви кажем, че при котките това е съвсем нормално поведение.

СЕКСЪТ

Ами...

...разбира се, всичко зависи от това, доколко котката е Истинска, налисесещатезакаквоговорят...

Ъъ...

Нали разбирате, ако имаме мъжки и женска, които...

То тогава...

Накратко, породистите котки се размножават, Истинските се съешават. Размножаването най-добре да го оставим на професионалистите. Съешаването, от друга страна, се извършва от котките.

Развъждащите породисти котки като че неизменно са дами, и макар и абсолютни кукундели, въпреки това те са страхотни чаровници, чиито къщи се познават по спретнатите барачки в градината и факта, че котешката храна им я доставят не в кутии, а с камион.

Повечето собственици на Истински котки ги срещат рядко, ако изобщо ги срещнат. Случайно може да се получи така, че развъждащите породисти котки да се сдобият с котка, чийто външен вид и история предполагат, че не бива да е кандидат за вниманието на ветеринаря или на огромния махленски котарак, който се мотае из градината, и след похарчването на сума, караща членовете на семейството от мъжки пол да фантазират за разликите между света на котките и нашия, се връщате, а в главата ви кънтят цифри — защото са ви казали по колко би трябвало да вървят котенцата.

Нещо като: X котила на година по Y лири на коте по запазване на няколко женски по още X котила = LLLLLL!!!

Собствениците на Истински котки знаят, че в живота не е така. Отглеждането на животни за печалба никога не е печелившо, каквото и да показват сметките. Животът се изпълва с рула телена мрежа, сметки за храна, дърводелство на открито и огромни сметки от неочаквани източници, а хоризонтите ви се ограничават, ами с хоризонта. Кой ще наглежда коткарника, та собственикът му да замине на почивка, а?

Всъщност днес развъждането е невероятно улеснено просто чрез пълното изключване на тази възможност, до степен такава, че обявите „подаряваме котенца“ като че се появяват къде-къде по-рядко и отговарят на истината, а котешкото население като че се състои от огромни тлъсти скопени котараци и стройни елегантни женски, чието освобождаване от радостите на майчинството като че им е дошло малко като облекчение.

Въпреки това всяка махала все още притежава онова, което деликатно наричат Котак и половина.

За това животно е много трудно да не бъде Истинска котка. Навремето то щеше да е котак сред котациите, драпаш и мяцащ и, общо взето, удържан в пътя просто от натиска на равните му. Но сега всичките му стари другари са тлъсти и лениви и искат само да къртят по цял ден, докато мацките като че не щат да знаят. Той броди самотен из храсталака. Земята трепери. Зайчетата треперят в кафезчетата си. Кучетата — а нека бъдем честни, обикновеното куче може да го надхитри дори и Неистинска котка — са толкова изнервени от неговата войнственост, която сякаш ги подканя „Ела ми, ела!“, че като го видят да се задава, си измислят хиляда наложителни причини да изприпкат небрежно надалече. Необуздани, ала неудовлетворени, чудовищните му първични инстинкти дебнат заедно с него. Млекарят се оплаква, пощальонът започва да ви оставя писма от съседната къща...

Имаше един такъв, който изпитваше демонично удоволствие от това да се бие с всички други местни котки. Не за територия, а просто ей така. Припълзяваше, както си дремеха на припек, и хайде на работа.

Но по онова време ние тъкмо се бяхме обзавели с млада Истинска женска. Скопена, белязана, тя идваше от една процъфтяваща колония селски котки, така че грамаданските котараци, които не мислят за друго освен за секс и насилие, най-вероятно и за двете наведнъж, бяха, по нейно мнение, просто част от пейзажа. Първите един-два пъти, когато смахнатият идиот я погна, тя побягна от чисто изумление. А после иммахме честта да гледаме свалянето на картите.

Започна се с нормалния опит за нападение откъм гърба и обичайната гоненица, и много шмугвания зад ъглите с педалиране бинка-бинка-бинка (виж „Анимационни котки“; у всяка котка има нещичко от анимационната котка). Истинската котка се покатери на една бъчва, изчака преследвачът да се захване с нокти за горния край, драпайки със задни крака за опора, необходима му да избута нагоре треперещото си крушовидно тяло, и после с огромна предумишленост му тресна един в носа. Една анимационна котка би се гордяла с такъв удар; онзи се въртна на триста градуса, кълна ви се, със звук като от раздираща се коприна.

После тя приклекна и се вторачи в шокираната му физиономия с изражение, което казваше, че е редно той да се запита дали там, откъдето му дойде това, има и още и дали не се чувства късметлия?

Всъщност нещата се разрешиха съвсем любезно, като и двете животни се престориха — както често става при сблъсък с нещо, за което не можете да направите нищо — че другото не съществува. Това си беше направо подвиг. Котаракът беше Котка на Шрьодингер; преди един съсед да го осинови, бе

дошъл от незнайното хиперпространство, из което щъкат Котките на Шрьодингер и кой знае защо, беше решил, че нашата къща е естественият му дом. Ала Истинската котка не съскаше по него, защото това би означавало, че признава съществуването му — поради което съскането беше против правилата. Така че двамата, по някаква телепатия, се стараеха никога да не се засичат в една и съща стая. Беше като в онези фарсове, когато един и същи човек играе братя близнаци и затова постоянно тича навън през френските прозорци да се търси, а после влиза през вратата на библиотеката, облечен с друго сако, и ругае, че не се е засякъл със себе си.

ХИГИЕНАТА

Когките винаги разбират хигиената по същия добронамерен, но колеблив начин, по който и хората, с други думи казано, щом го покриете, то не съществува. Важното е не да сте постигнали действително Хигиена, а да ви видят как полагате усилия — като например как се опитвате да изчегъртате линолеума и да го вкарате в котешката тоалетна.

Какво му е толкова хигиеничното да се миеш със собствената си слюнка?

Както и да е, Истинската котка води по точки пред останалите домашни любимци в едно необичайно отношение: Истинската котка знае за какво служи банята.

Един ден се върнахме и открихме, че тукашната титулувана Истинска котка чрез обичайното хиперпространствено придвижване е Вътре, когато си мислехме, че е Вън. Поради което нямаше осигурена котешка тоалетна.

Истинската котка, мислехме си ние, гледаше доста хитро, макар че тъкмо тази котка през цялото време си гледа хитро и дори диша така, сякаш краде въздуха. Небрежното претърсване на обичайните убежища на отчаянието — тъмни ъгли, камината — не разкри никакви гадости, които поначало не си бяха там.

Докато, много по-късно, не погледнахме в банята.

По-специално във ваната...

В такъв момент изпитваш смесени чувства. Разбира се, има го чувството на леко възхищение от това, че в къща, пълна с килими, Истинската котка е избрала едно от малкото места, които биха могли лесно да бъдат почистени с литри гореща вода и ескалация на почистващите препарати (любопитно, нашата книга с домакински съвети определено премълчава цялата тази, хм, работа с котките във ваната). От друга страна, има го и чувството, че това все

пак е ваната, Боже мили, нямах търпение да се натопя, а сега никога вече няма да взема вана, докато съм жив...

Интригуващото в случая беше реакцията на другите собственици на Истински котки. Те казаха: О, за първи път ти се случва, нали? И продължаваха по-нататък с историята за онази котка, дето някой бил чувал, че знае как се използва тоалетната.

Да ви кажа, всичкото това е голяма играчка. Оставете капака затворен — това ще ги шашне.

ИСТИНСКАТА КОТКА НА КОЛЕЛА

Изборът е прост. Котката пътува или в:

а) кутия,

или

б) в ступор.

Странно е, че кучетата понасят пътуването с кола на крак и накрая изскачат навън, по-готови отвсякога да пишкат, да точат лиги, да ровят, да хапят малки дечица и всичко останало, в което кучетата ги бива, докато за котките това, пътуването, е същинско изпитание.

Изследванията обаче сочат, че малка част от Истинските котки всъщност обичат да пътуват с кола, стига да е по тяхному. Една от нашите на път се чувстваше направо като у дома си, стига да можеше да седи на рамото на шофьора и да гледа пътя отпред, което вероятно е забранено от закона.*

[* Точно така: (Забранителна) Заповед за котките, пътуващи на рамо, 1949 г.]

Животно, пуснато на воля в колата — тази идея никога не е била добра. Козите, общо взето, са най-лошият случай, но докато не сте разбрали, че под спирачката ви се е навряла костенурка, вие просто не знаете що е това страх, а вероятно няма да узнаете и що е това старост.

Нагледен урок по рисковете, които таи пътуването с котка, ми изнесоха едни приятели — те взеха котката си с тях, когато се местеха в нова къща. Беше последният курс — нали знаете, когато оставяте последния ключ у съседите, обещавайте да се обаждате, прекопавате няколко първокласни растения и поемате за последен път по трасето с всичките онези неща, които хамалите не са могли, не са или не са искали да качат в камиона, като например децата, разни странни кухненски железарии и котката.

Но всичко беше наред, защото, по мнението на котката, колата беше просто цял куп места за спане на коледа, и тъй, те потеглиха по шосето, нали знаете как е: „Стигнахме ли вече?“; „Не, не ти се драйфа, просто така ти се струва.“

А после спряха на едно капанче.

Всъщност останалото не ви трябва да го знаете. Можете да се досетите. Но за тези, които искат подробностите...

Те забравиха за котката. Излязоха, наядоха се, качиха се в колата, изминаха още стотина километра, слязоха, започнаха да разтоварват, котка нямаше. Котката трябва да беше излязла.

Полунощ. Гуми изпищяват по паркинга на капанчето. Почти истерясал мъж се измъква навън с пластмасова купичка и лъжица, промъква се по паркинга, като се опитва да си докара възможно най-нехаен вид, и същевременно бърчи по купичка с лъжица и крещи „Мац-пис-пис-пис!“ с напрегнат фалцет (по онова време той не беше платен член на Кампанията; ако беше, щеше вече да е наясно с тия работи и щеше да прекръсти котката на нещо от сорта на „Оп!“ или „Бъз!“). Минава час. Той оставя телефонен номер на най-коравосърдечната от келнерките и потегля обратно, и му се привижда семейният любимец, разточен като баница върху скоростното платно...

Чак когато почти е пристигнал вкъщи, котката благоволява да изпълзи на задната седалка и да измъца за храна. В претърпаната бричка тя си намерила начин да се вмъкне през дупката в багажника и се настанила удобно зад резервната гума. Но вие това си го знаехте.

Кампанията в полза на Истинските котки препоръчва начин за ликвидиране на целия проблем с преместването на котките в новия дом. Той ви отървава от цялата тази работа с криенето под леглото, подозрителното надничане през задния вход, обидения вид и т.н.

Работата е там, че, разбирате ли, нормалната Истинска котка се привързва не към хората, а към рутината и територията. Модно е да се тръшкате за съпруги или съпрузи, жертвали успешна кариера, за да последват брачния си партньор на другия край на страната, но никой не се замисля над факта, че семейната котка може да е прекарала години в разработване на дузини местенца за спане, изработване на най-добрите маршрути за дебнене, места за причакване и т.н. Човеците на сцената са просто същества, осигурени от природата, за да отварят хладилници и кутии например. Котката, разбира се, доста се привързва към тях. Ако става за въпрос, и към чифт джапанки можете доста да се привържете. Но много по-лесно е да се привържете към нови балъци, отколкото към нови места за спане.

Накратко, Кампанията в полза на Истинските котки вярва, че при местене в нова къща най-милосърдното нещо, което можете да направите на котката си, е да я зарежете — тя ще посъкърби 0,003 секунди и после засрамено ще се присламчи към новите собственици.

Що се отнася до вас, вие, обезкоткеният котколюбител, ще откриете, че само след дни някаква улична котка се навърта край новата ви врата. Според нас ги изпраща някаква агенция.

ИСТИНСКАТА КОТКА И ДРУГИ ЖИВОТНИ

Запомнете. От котешка инстинктивна гледна точка животинският свят се състои от:

- 1) Същества, които я ядат;
- 2) Същества, които тя може да изяде;
- 3) Същества, които тя може да изяде, но веднага ще съжали за което, и
- 4) Други котки.

Но пък очакваме от нея да се справя съвсем лесно лице в лице с:

- а) Ядене в Колелца за въртене;
- б) Ядене в клетки (Летящите Макнъгетс);
- в) Пощуряло мятащо се ядене в кафези, което в най-лошите случаи може да бъде принудено да се присъедини към нашата Истинска котка, плюс две кукли и плюшено меченце, за да пийне чай в задния двор. Поднасят се вода и бисквитени трохи;
- г) Пернато ядене, което всъщност бива насърчавано да каца в задния двор и да кълве трошици;
- д) Ядене в езерца;
- е) Едри мърляви лаещи същества;
- ж) Разни.

Цяло чудо е, че не се побъркват. Всъщност, както знаят всички собственици на Истински котки, котките заобикалят повечето проблеми, причинени от всичко горепосочено, като се преструват, че те не съществуват. Всъщност точно като нас самите.

Единственият домашен любимец, който знам някога да е объркал Истинска котка, е една костенурка. Сигурно защото за котките е проблематично да се примирят с факта, че костенурката е фауна като тях. На тях тя им се вижда като парченце пейзаж, необяснимо щъкащо насам-натам.

Днес вие не пъхате костенурката в кутия, за да прекара зимата, защото костенурките вече не ги произвеждат; те преминавали от едни ръце в други, както постоянно разправят хората, срещу неznайни суми. Нашата бяхме свикнали да я оставяме да проспива зимата пред камината. През ден, през два тя се събуждаше да хапне някоя марулка. Мирно, безметежно съществуване, което обаче не допадаше на Истинската котка, защото костенурката е невъзможно да я уплашиш. Костенурките не знаят какво означава страх — всъщност те не знаят какво означава никоя дума. О, те се прибират в черупката си, колчем падне сянка върху им, проявявайки здрав разум, но що се отнася до тях, присъствието на котка пред камината означава просто, че там има купчина козина, под която е хубаво и топло да се свреш. Те се промъкват към нея, защото костенурките не могат другояче, и котката разбира чак когато ръбът на някаква коруба целенасочено започва да я изтиква от черджето. Котката се вдига, свира се в тъгла и гледа тревожно. А после едната от двете развива неестествен апетит за котешка храна. Истинската котка клечи и гледа шашардисано корубата, която се клати като бясна на ръба на нейната чинийка, после въздиша дълбоко.

ИСТИНСКАТА КОТКА И ГРАДИНАРЯТ

Грах, марули, пащърнак, ревен... това са грижите на всеки градинар.

Бодлива тел, клонки, телена мрежа, запалителни мини... това са грижите на всеки градинар, който има Истинска котка. Или по-скоро, чийто съсед има Истинска котка. Да обработвате градината си при наличие на Истински котки, е възможно, но цената на керевиза е вечно да бъдете нащрек. Както отбеляза един вбесен Истински градинар*: „Не е само това, което Правят, а и това, което правят после“, иначе казано, съзнателно изтърбушените конусовидни купчинки, от които жално стърчат жълтите филизи на онова, което щеше да е боб.

[* Нито му е времето, нито му е мястото да се дават пространни определения. Нека да кажем само, че Истински градинар не е същото като Майстор градинар (или Радиоградинар). Например, когато Майсторът градинар е приключил с копаенето, браносването, пресяването, проветряването и търмъченето, получава оран, вероятно дори пръхвава; когато Истинският градинар най-съвестно е свършил всичките тези работи, получава огромна камара камъни, корени, вейки и стари колци за белязване на засетите редове (селяните навремето са вярвали, че определени камъни са „камъни майки“, които всяка година раждат малки камъчета; под нашата градина има генератор за Пластмасови колчета за отбелязване на засетите редове). Майсторът градинар притежава ливада, състояща се от власатка,

полевица и райграс; Истинският градинар — мъх, набучен с крака от кукли, пластмасови буквички и парчета от окачалки. И големи петна, жертва на Котката.]

Вече засегнахме Голямата балистична буца пръст. Други възможни форми на защита са:

1. Нещата, които тракат, дрънчат, бръмчат и фучат

Вижте какво, те не плашат никого. Е, добре де, къртиците — може би. Като се замислим, май откакто ги сложихме, си нямаме къртици. Всъщност никога и не сме имали.

2. Телената мрежа

Истинските котки я прескачат.

3. Химическата война, включваща тайнствени петна, ужасен прах и нещо странно и лепкаво

Тъй като веднага щом този бараж е издигнат, мигом почва да вали без прекъсване, така и не сме разбрали дали някое от тези неща върши работа. Но инак винаги сме се чувствали мъничко неловко, що се отнася до това. Вероятно съществува някакво международно Съглашение, за което никой не си е направил труда да ни уведоми.

Работата е там, че желанието на котката да се вмъкне в жалкия ви парцел, повярвайте ми, е далеч по-голямо от вашето желание да го овардите. Когато Природата зове, тя крещи. Кое то ни води до:

4. Голямото руло телена мрежа

Приятелят на градинаря. Гледайте Физиономиите Им, когато се Натъкнат на Непроникаема Бариера от Стомана, Обгръщаща Безценните ви Посеви!!!

Можете да направите малки терличета от мрежа и за боба, както и да притиснете дънерите на най-ценните си ябълкови дървета в съдържани телени корсети. Пречките са: 1) градина, която прилича на инсталация на

Министерството на отбраната; 2) тенденция да се препъват и 3) фактът, че растенията се провират извън мрежата. При неща като кромида това няма значение, но с картофите окъсняхме твърде и се наложи да ги изкопаем анблок. Но ако не можете да търпите това, единственият изход за вас е

5. Прашката

Но ние не сме такива хора.*

[* Т.е. кървав ни е мерникът.]

ИСТИНСКАТА КОТКА И ДЕЦАТА

Аха. Те растат заедно.

Е, не съвсем. По времето, когато нормалното дете престава да се занимава с имитиране на Уинстън Чърчил, котенцето вече е пораснало и, освен ако не са Взети Мерки, вече си има свое семейство. Котенцата и децата се разбират на пожар — и само си помислете какво нещо е всъщност истинският пожар...

Едно Истинско котенце в Истинско семейство, в което има Младши член, може да очаква да го:

1) Дърпат.

2) Бутат.

3) Затварят в стаята на Синди, заедно със Синди, Господин Т, облечен в една от роклите на Синди*, едноръко мече, страховит пластмасоид с лазерно оръдие и малко розово пони.

[* У нас постоянно ставаше така. Обвинявам за това телевизията.]

4) Хранят с неподходяща храна. В тази категория се включват грахът, онова гадното, сладкото, розовото, лепкавото и двуседмична доза котешки лакомства, излапана за три минути.

5) Напъхват в неподходящи дрехи (ср. Синди, Барби, Екшънмен и т.н.).

6) Разнасят насам-натам, прищипнато през средата, така че големи количества котка да се кандилкат и от двете страни. (Доста странно, но повечето котки търпят това, дори и когато са огромни тлъсти скопени котараци. Същото е като с еднорозите. Само млади девизи могат да се оправят с тях. Останалите се налага да ни кърпят.)

Не че децата и малките животни се разбират особено добре. Просто малките животни не са достатъчно опитни, за да знаят какво ги чака.

По-добре си вземете кученце. Те са практически детеустойчиви.

ПРОПУСНАТИ КОТКИ

Както вече споменахме, Човекът, откак свят светува, се е опитвал да надмogne най-различни свои недостатъци — неспособността си да надбяга заек, да изрови язовец, да отхапе мръвки от задника на крадеца, да пренесе буренце с ракия през дълбокия алпийски сняг и т.н. — чрез създаването на порода куче, което да свърши съответната работа вместо него. Кучето всъщност е било нещо като удобен пластилин, разточван на тънко или омесван дебело с цел да удовлетвори нуждите на времето.

Тъй като размишленията върху това какво щеше да е, ако историята беше различна, вече са напълно приемливи и за най-добрите научни кръгове, изследователският клон на Кампанията в полза на Истинските котки се зачуди какво ли щеше да бъде, ако кучетата не бяха толкова удобни. Например, ако ги бе натръшкала чумна епидемия или са били изтребени от поредица опустошителни, но невероятно точно прицелени метеоритни удари през Долния Непристой. Освен това те разкриха някои по-ранни експерименти, неизвестни досега.

Лъкатушейки към новия Днешен Ден, ние щяхме да видим:

Булкот: първоначално създаден през четиринайсти век за целите на давенето на бикове. Ала експериментът не излязъл много успешен, което почти мигновено довело до практическото унищожаване на породата, тъй като при среща с разярен бик тази котка не можела да преодолее инстинкта да му се метне, да се опита да го притисне с лапа, да го подхвърли във въздуха и т.н.

Галъвник: Малко нещо мелез и любимец на браконьерите, Галъвникът съчетава елементи на Ийкито, Булката и всичко останало, което се е случило да намине и не е сколасало да избяга. Известни са със своята интелигентност и хитрост. Толкова са интелигентни и хитри, че е много трудно да ги накарате да свършат каквато и да било работа. Предпочитаният им начин за ловене на зайци например е да им изпратят кратка бележка, състояща се от букви, изрязани от вестниците, с която им правят предложение, на което зайците не могат да откажат.

Скутната котка на Крал Чарлз: Всички я познават. Отбележете дължината на ушите.

Ийки: Най-малката котка в света. Ийки първоначално е била развъждана като дворцово животно на императорската династия Джан Джун и западните любители на котки са се запознали с нея чак през седемнайсти век. Първоначално била играчка за дамите от високо потекло, но скоро се установило, че може да бъде изключително полезна, защото е голяма точно колкото мишките и може да влиза в дупките им и да ги приклепва по ъглите. Боевете с мишки, за които са използвали обучени Ийки, известно време са били популярно развлечение сред висшата класа. Това обаче довело до проблеми в дългосрочен план, тъй като по-интелигентните Ийки разбрали, че след като ликвидират мишките и стените на цялото имение са на тяхно разположение, няма нужда да излизат. Все още тормозят някои краища на страната, където, освен че крадат храна, мъркането на цяло котило може да не остави гостите да мигнат цяла нощ.

Тигров ритривър: Най-често можете да го видите отзад в коли, карани от хора, които носят зелени гумени ботуши и онези якета, явно направени от сплескани дюшеци. Първоначално ловна котка, Тигровият ритривър е бил известен с това, че преследва плячката, оставя я да побегне, пак я преследва, мята ѝ се и донася половината от нея на собственика си.

Кодрак: Котка, отглеждана, съвсем просто, за да се бие с другите котки. Поради необяснима проява на ламаркийска наследственост Кодракът загубва ушите си през шестнайсети век, опашката си, за която можели да се закачат противниците му — през седемнайсети, и по-голямата част от козината си — на арената, докато ноктите и зъбите му се удължили и заякнали. Да се изправи срещу Кодрак, за една обикновена котка е все едно да попадне в самолетна перка. С децата е мил.

Дакотел: Любвеобилно животно, често наричано Котка кренвирш. Популярна сред домовете, в които не могат да си позволят прегради срещу течение. Освен това — единствената котка, която може да ви се отърка в краката и отпред, и отзад едновременно.

Санерик: Мнозина морни пътници, полузатрупани от снега, са се измъквали и стопляли, подтиквани от простия гняв, обзел ги, щом видят как Санерикът се свива на кълбо и заспива на двајсетина метра от тях. Те никога не са били кой знае колко успешна порода, тъй като създателите им са разчитали на природното милосърдие и човеколюбие на котките.

Писки: Широко използвано от мързеливи ескимоси, трапери, планинари и т.н. Отказва да излезе навън, когато е студено.

Гъгнива котка: Тази порода се е появила в Американския юг, където е била използвана за издирване на избягали роби и затворници. Те наистина са били невероятни късметлии, защото, макар и Гъгнивата котка да притежава великолепно обоняние, тя не знае какво да го прави.

Немска овчотка: Всъщност никога не я е бивало особено с овцете, но е голяма любимка на полицейските участъци по цял свят. Естествената склонност на котката да се отърква о хората при тези осемдесеткилограмови екземпляри се е превърнала в желание да разбиват врати и да притискат хората до земята, където ги олигавят.

(Най-прочутата Немска овчотка е филмовата звезда РанКанКан, радвала се на забележителна, макар и донякъде кратка кариера през четирийсетте. Лице в лице с мостове, отнасяни от реките пред препускащи експресни влакове, или пожари, избухващи в сиропиталища, или хора, изгубили се в древни минни тунели, на РанКанКан можело да се разчита, че ще се запъти нехайно да си търси нещо за ядене. Но много, много фотогенично.)

БЪДЕЩЕТО НА ИСТИНСКАТА КОТКА

Ако сте готови да приемете теорията на Шрьодингер, то тогава всичко е цветя и рози — всъщност вероятно последният човек на Земята ще надникне от бункера и ще открие котка, която клечи и търпеливо чака някой да отвори хладилника.

Всъщност теориите не важат. Истинските котки оцеляват. Превърнали са оцеляването в изящно изкуство. Кое друго животно го хранят не защото е полезно или защото варди къщата, или пее, а защото, когато най-сетне се нахрани, добива доволен вид? И мърка. Мъркането е много важно. В мъркането е смисълът. Мъркането си струва и Страшилищата под леглото, и смрадта от време на време, и воя в четири сутринта. Други същества са

наблегнали на големите зъби, дългите крака и прекалено щракащите мозъци, докато котките са се задоволили само със звук, който съобщава на света, че са щастливи. В голямото еволюционно надбягване мъркането е трябвало да бъде чифт циментови маратонки; вместо това то отредило на котките участ доста по-добра от очакваната, като имаме предвид доста нещастния летопис на отношенията на Човечеството с по-малките си братя. Котките са се научили да еволюират в свят, измислен принципно от природата, но на практика — от хората, при което са станали страшно добри в това. Мъркането означава: „Направи ме щастлив, и аз ще те направя щастлив.“ На рекламната индустрия ѝ бяха нужни векове наред, за да загрее тази измамна истина, но когато най-после я загря, тя успя да продаде ужасно много Кукли-зелки.

На Истинските котки трябва да им признаете превъзходството.

Ако не го признаете, те само ще изчакат да ви видят гърба и сами ще си го вземат.

Но е хубаво да мислим, че бъдещето няма да се окаже толкова лошо, колкото хората предсказват, т.е. ако то случайно даже съществува, то сред куполите и тръбите на някоя орбитална колония, след стотици години, динамични хора с упорити брадички, хора, които знаят как да копаят руда на астероидите и тям подобни, пак ще стърчат пред биомодулите си и ще блъскат по пластмасова чинийка с лъжица.

И ще крещят „Зит!“ или „Уип!“, ако имат малко акъл в главата.

Terry Pratchett

The Unadulterated Cat, 1989

Свалено от www.readbg.com

Издание: АВТЕНТИЧНАТА КОТКА. 2001. Изд. Прозорец, София. Превод: [от англ.] Светлана КОМОГОВОВА [The Unadulterated Cat, Terry PRATCHETT].
Художник: Грей ДЖОЛИФИ (Gray JOLLIFE). С ил. Формат: 20 см. Страници: 111.
Цена: 4.00 лв. ISBN: 954-733-161-2